

“HEMMELIGHEDEN” [to mustērion]

Studier i apostelen Paulus’ senere breve.

[Oversat fra engelsk til dansk, men alle *Skrift-citater* er fra Det Norske Bibelselskap 1930

Disse studier vil i adskillige henseender fortsætte og uddybe specielt kapitel X –XV i vores bog “Guds Frelsesplan i Bibelen”, der er frit tilgængelig i den danske sektion på website: www.bibletreasures.co.uk]

KAPITEL 2

(No. 2 Fortsat fra side 17)

HVILKE TING kan vi da se i Skriften, der er "... ting, der er **mere fremragende** ..." (Filipperbrevet 1:10, Darby), eller er:

- "ting mest fremragende" (Tyndale);
- "bedste" (NIV);
- "bedre ting" (Douay-Reims);
- "bedre" (Holman);
- "forskellige" (f.eks Young, Rotherham - nemlig forskellige deri, at sådanne ting er "af større værdi" eller "bedre" end andre ting).

Når vi ser på disse ting - og i første omgang med særlig henvisning til brevet til Hebræerne - vil vi af nødvendighed ofte gå ind på afvigende emner, for at bringe en større forståelse frem af de ting, der især vedrører Himlene.

Efterdi Pauli senere breve vedrører især de højeste sfærer i de Himmelske riger, må vi nødvendigvis lægge grunden til en forståelse af disse åbenbaringer.

Hvis læseren tålmodigt forbliver sammen med os på denne vej af læring (for både os og læserne) og søgning af Skriften, vil vi - ved vor Himmelske Faders nåde – med sikkerhed nå frem til en dybere forståelse af nogle af de mest storslåede sandheder åbenbaret af Gud til mennesker.

Hvilke ting nævner da Skriften som "... ting, der er **mere fremragende** ..."

Kun Guds ord kan oplyse os om dette (selvom 'fremtrædende kommentarer og religiøse institutioner' vil fortælle os om mange ting, i menneskers tradition og menneskers visdom).

Vi bliver *aldrig* skuffede, når vi spørger således, og derefter "søger" Skriften. I brevet til Hebræerne finder vi flere sådanne "bedre ting".

“BEDRE” TING angående Vor Herre Jesus Kristus, og angående Himlene

“Sønnen...Som...satte Sig ved Majestetens høire hånd i **Det Høie**, og er blitt så meget større enn englene som Han har arvet et **herligere Navn** fremfor dem” (Heb 1:3-4).

“Så visst er det en bedre pakt som Jesus er blitt **Borgsmann** for” (Hebr 7:22).

“**MEN NU** har Han fått en så meget bedre prestatetjeneste som det **og er en bedre pakt** Han er **Mellemmann** for, da den er grunnlagt på **bedre løfter**” (Hebr 8:6).

“Og til Jesus, **Mellemmann** for en **ny pakt**, og til oversprengningens blod, som taler **bedre enn Abels**” (Hebr 12:24).

“Det er altså nødvendig at **avbilledene av de himmelske ting** blir rensset ved dette, men **de himmelske ting selv** ved **bedre offer** enn disse” (Hebr 9:23).

“BEDRE” TING angående Hebræerne

“Men **om** [*peri*: “vedrørende”] **eder**, I elskede, er vi visse på **det som bedre er**, og **som hører til frelse**, enda vi taler således” (Hebr 6:9);

[“hører til”: *echō* betyr "at have, nemlig at have (holde) i hånden ... at holde fast, holde, eje, besidde" (*Thayer* uddrag).

Vine: "KJVs margin giver måske en bedre mening, "ting, der er tæt på frelse". Derfor f.eks. ESV: "hører til"; Darby: "forbundet med".

Disse "bedre ting", i.e. "det som bedre er", indbefatter både (iflg. meningen på græsk) ting

(1) vedrørende eder OG som (2) hører frelse til,

hvilke ting uddybes videre i Hebræerbrevet kapitel 6, som er én lang passage med flere forbundne punkter vedrørende:

- udvisning af “den samme iver for den fulle visshet i håpet inntil enden” (v.11);
- at “efterfølge dem som ved tro og tålmod arver løftene” (v. 12);
- at påtænke Abraham: “...og da han således hadde ventet tålmodig, opnådde han det som var lovt (v. 15);
- “Derfor, da Gud vilde enn mere vise løftets arvinger hvor uryggelig Hans vilje var, gikk Han imellem med en ed” (v.17);

- at “vi...skulde ha en sterk trøst, vi som har tatt vår tilflukt til å gripe det håp som venter oss” (v. 18);
- “[det håp] vi har som et anker for sjelen, et som er trygt og fast og når innenfor forhenget [dvs. indenfor Forhænget i det inderste Allerhelligste i det Himelske Tempel] hvor Jesus gikk inn som Forløper for oss, idet Han blev yppersteprest til evig tid efter Melkisedeks vis” (v. 19-20).]

“**[FOR]** loven førte jo ikke noget frem til **fullkommenhet** – og **[MEN: de] et bedre håp** føres inn, **så** vi kan **nærme oss til Gud**” (Hebr 7:19).

[Den norske oversættelse slører den meget præcise mening og Pauli argument i grundteksten, som har følgende ordrette mening:

“**FOR** (*gar*, partikel af bekræftigelse og konklusion med betydning: “thi, sandelig derfor, sandelig som sagen står” - *Thayer*)
loven fuldkommen-gjorde intet,
MEN [*de*: partikel af modsætning eller kontrast]
indbringelse af et BEDRE håb [fuldkommen-gjorde]
igennem [*dia*] **hvilket** [*hos*: demonstrativt pronomen, i.e. hvilket håb] **vi nærmer os til Gud**”

[“kan nærme os” er upræcist og kan misforståes som værende potentielt. Verbet er i præsens aktiv indikativ og udtrykker et simpelt faktum: det *er igennem* dette *bedre håb* AT vi “nærmer os” eller “drager nær” til Gud (og således også den danske 1904 oversættelse)].

“For også fangene hadde I medynk med, og fant eder med glede i at eders gods blev røvet, da I **visste** [*ginōskō*] at I selv hadde **en bedre og blivende eiendom**” (Hebr 10:34).

[*Textus Receptus* (og således KJV og den danske 1904 overs.) har “i Himmelen en bedre og blivende eiendom”.

Alle de kritiske tekster – formentlig korrekt - udelader “i Himmelen”, der allenfalds er underforstået igennem konteksten, jvf. 10:19:

“Da vi altså, brødre, i Jesu blod har frimodighet til å gå inn i Helligdommen” [nemlig det Allerhelligste i det Himmelske Tempel “hvor Jesus gikk inn som Forløper for oss” (6:20)].

“**MEN NU** stunder de efter **et bedre** [i.e. “**fedreland**”; se v. 14], **det er et himmelsk;** DERFOR skammer Gud sig ikke ved dem, ved å kalles deres Gud; FOR [*gar*] Han har gjort en stad ferdig til dem” (Hebr 11:16).

“...kvinner fikk sine døde igjen ved opstandelse; andre blev utspent til pinsel og vilde ikke ta imot utløsning, FORAT [*hina*: udtrykker formål] de kunde få del i **en bedre opstandelse**” (Hebr 11:35).

Paulus begynder kapitel 11 med at fremlægge det umådelige vidnesbyrd angående "VED TRO":

"Men TRO er full visshet om det som håpes, overbevisning om ting som *ikke* sees.

For på grunn av den fikk de gamle godt vidnesbyrd" (Hebr 11:1).

Paulus ender kapitel 11 med dette enestående utsagn:

"Og enda alle disse fikk vidnesbyrd for sin tro, opnådde de ikke det som var lovt, fordi Gud forut hadde utsett **noget bedre** for oss, **SÅ** de ikke skulde nå **fullendelsen** uten oss".
(Hebr 11: 39:40)

Lad os søge at retteligt forstå dette. Ordret (og med Rotherhams eftertryk) siger teksten:

"Og enda **alle disse** [stærkt fremhævet; *houtos*: demonstrativt pronomen; *pas*: "alle, hver eneste"] fikk vidnesbyrd for [*dia*: "igennem"] sin tro, opnådde de ikke det som var lovt [eftertryk] **GUD** havende forud udset noget bedre vedrørende [*peri*] oss, med det formål at de ikke uten oss skulde nå **fullendelsen**".

[På engelsk:

"And **these all** [heavy emphasis; *houtos*: demonstrative pronoun; *pas*: "all, every one"] having obtained witness through [*dia*] their faith, obtained not the promise [emphasis], **God** having foreseen concerning [*peri*] us some better thing, in order that [*hina*: indicating purpose] not without us should they be **perfected**"]

Hvis vi har øjne at se med, kan vi ikke undgå at blive overraskede over, *hvad* Helligånden her åbenbarer overfor os, nemlig:

AT alle de gammeltestamentlige hellige, navngivne og unavngivne, der er nævnt i Hebræerbrevet 11 og som beviste deres tro på en måde som gav den største ros fra Gud, de opnår ikke "løftet" DENGANG.

Og grunden til dette?

Årsagen er "Gud havende forud-set" [*prolepō*] en "bedre ting" vedrørende "OS" ("os" er hebræerne, som Paulus skriver til, og på dette tidspunkt inkluderer han også sig selv).

OG AT den "bedre ting", som Gud forud-så vedrørende denne særlige forsamling af troende (som Paulus skriver til), denne "bedre ting" indeholdt det formål, at alle disse trofaste gammeltestamentlige hellige skulle IKKE blive fuld-endte "uden (eller "adskilt fra") os"!

[Den danske 1904 overs. har: "Og disse alle, enddog de havde Vidnesbyrd for deres Tro, naaede ikke Forjættelsen, efterdi Gud havde udseet noget Bedre for os, at de ikke skulle fuldkommes uden os"]

Men hvad *betyder* dette?

["forud udset" (norsk overs., eller "udseet": dansk 1904 overs.) er direkte "forud-set" fra *pro* "før, forud" and *blepo* "at se, opfatte"; den ordrette mening af verbet er "forudset" – *Vine*. Således oversætter e.g. Darby og adskillige af de engelske ordrette oversættelser (e.g. Green's Literal Translation, Julia Smith, Emphatic Diaglott).

Most English versions, however, translate "provided" (which originates from Latin *pro*: "beforehand" and *videre*: "to see", but no longer carries this meaning in English). The Vulgata has "*providente*").

["fuld-ende" (eller "fuld-kommengøre") er *teleioō*: "at gøre perfekt, komplet, at gennemføre helt til afslutning, udrette, bringe til enden, at fuldføre, fuldende, tilføje hvad der endnu mangler for at gøre en ting hel eller fuldendt, at bringe til det foreslåede mål eller enden (ende-målet)"- *Strong/Thayer* (uddrag).

Vine: ordet *teleioō* er "beslægtet med adjektivet *teleios*: "komplet, perfekt" og betegner at bringe til enden (ende-målet), fuld-ende, "i den forstand at fuldkomme eller perfektionere, at bringe til enden ved at udfylde eller perfektionere", anvendes vedrørende:

(I) at "udføre" (dvs. fuld-føre eller 'fuldt-ud' gøre eller fuld-komme noget);

(II) af "bringe til fuldstændighed," herunder fuld-kommelse eller fuld-endelse "af Sine hellige", idet *Vine* specifikt citerer vores tekst Hebr 11:40 angående at 'perfektionere' dem – gøre dem fuld-komne – "til opstandelsens herlighed";

teleioō stammer fra *telos* (som kommer fra det primære ord *tello* ("at påbegynde noget med henblik på at nå et bestemt punkt eller mål").

Således er *telos* defineret af *Bullinger* som "opfyldelsen eller afslutningen af noget, dvs. dets ende eller udfald (ikke dets ophør). Det betegner klart ikke slutningen på en *forladt* tilstand, men ankomsten af en fuldstændig eller perfekt tilstand."

Strong/Thayer har (uddrag): *telos*: "termination, den grænse, hvor en ting ophører med at være (altid ved slutningen af en handling eller tilstand, men ikke ved udløbet af en tidsperiode); enden; den sidste i enhver rækkefølge eller serie; det at en ting er færdig, dens endelighed, enden vedrørende alle ting, målet, formålet ".

Ordret: "indtil enden" - *Vine*. Således e.g.

"Se, vi priser dem salige som lider tålmodig. I har hørt om **Jobs tålmod** og **sett den utgang** [*telos*] **som Herren gjorde**; for Herren er overmåte miskunnelig og barmhjertig" (Jakobs 5:11).

"Enden" [*telos*] dvs. det formål som Herren udvirkede for Job var netop at bringe Job til en sådan tilstand, der ville tillade Gud at bibringe Job Guds egen retfærdighed, nemlig derved at *gøre* Job retfærdig - som *kun* kan opnås igennem Kristus Jesus når Han bliver vor retfærdighed fra Gud].

Vi viser her *teleioō* i detalje med henblik på at frembringe et meget vigtigt punkt vedrørende Skriftens brug af dette ord, som forekommer ialt 24 gange i Det Nye Testamente.

I de fleste forekomster kan vi klart se, at *teleioō* utvivlsomt refererer til fuldkommengørelse af personer eller ting, e.g.

- Vor Herre Jesus Kristus blev "gjort fuldkommen" [*teleioō*; engelsk: "made perfect"] på grund af Sit offer;

(e.g. Hebr 2:10: "...gjennem lidelser å fullende..."; Luke 13:32: "...på den tredje dag er Jeg ved enden"; dansk 1904 overs. "paa den tredje Dag fuldendes Jeg");

- Tro bliver "gjort fuldkommen" [*teleioō*] af gerninger ("..troen blev fullkommen ved gjerningene"; Jakobs 2:22);

- Kærlighed til Gud bliver "gjort fuldkommen" [*teleioō*];

("...men den som holder Hans ord, i ham er sannelig kjærligheten til Gud blitt fullkommen"; (1 Joh 2:5);

"Ingen har nogensinne sett Gud; dersom vi elsker hverandre, blir Gud i oss, og kjærligheten til Ham er blitt fullkommen i oss"; 1 Joh 4:12);

- Kærlighed fra Gud bliver "gjort fuldkommen" [*teleioō*];

("...den kjærlighet som Gud har til oss. Gud er kjærlighet, og den som blir i kjærligheten, han blir i Gud, og Gud blir i ham. I dette er kjærligheten blitt fullkommen hos oss..." 1 Joh 4:17);

og modsat: "...men den som frykter, er ikke blitt fullkommen i kjærligheten"; 1 Joh 4:18)

- Troende bliver "gjort fuldkomne" [*teleioō*];

("...for med ett offer har Han for alltid gjort dem fullkomne som blir helliget" (Hebr 10:14);

"...Ikke at jeg allerede har grepet det eller allerede er fullkommen" Filipperbrevet 3:12).

[Ligeledes den første forekomst af *teleioō* i Septuaginta (LXX) i Anden Mosebog 29:9 om indstiftelse af Aron og hans sønner som præster af Gud:

"...de skal ha prestedømmet som en evig rett. Så skal du fylle Arons hånd og hans sønners hånd"

(i.e. hebraisme vedr. at give autoritet og magt som Guds indviede og helliggjorte præster.

Den danske 1904 overs. har margin note: "dvs. give dem Fuldmagt" (jvf. "fuld magt")).

Imidlertid bruges *teleioō* også af Helligånden med betydningen "komplet, opfyldte (dvs. fylde op til fulde), at bringe til en ende", som det ses i f.eks:

“og da de havde **vært** der de dager **til ende** [*teleioō*] og de vendte hjem igjen, blev barnet Jesus tilbage i Jerusalem...” (Lukas 2:43)

[Dansk 1904 overs. “Og der de havde tilendebragt de Dage...”; på engelsk har e.g. KJV: “...had fulfilled the days”; Darby: “...had completed the days”].

Hvilken af de to betydninger af *teleioō* er da brugt af Helligånden i vores tekst i Hebræerbrevet 11:40?

Med én stemme siger *alle* de ordbøger og kommentarer vi er opmærksomme på, at Hebr 11:40 utvivlsomt henviser til at alle de hellige er *fuldkommengjorte* (eller ”perfektionerede”; ligeledes på engelsk: ”made perfect”) så de *derved* opnår opstandelses herlighed.

Men det skaber et stort problem - tilsyneladende ikke overvejet - nemlig dette:

”Disse alle” (stærkt eftertryk i den græske), nemlig alle de gammeltestamentlige hellige der er nævnt i Hebræerbrevet 11, fik ikke ”løftet”.
Og hvorfor fik de ikke løftet?

FORDI Gud ”*havende forudset vedrørende os*” (dvs. hebræerne tilskrevet af Paulus) noget ”*bedre*”, med det formål at de gammeltestamentlige hellige IKKE skulle blive ’fuldkommengjorte’ *adskilt* fra ”os”.

Dette kan simpelthen ikke henviser til opnåelse af opstandelses herlighed, *fordi tre* af de gammeltestamentlige hellige nævnt * i Hebræerbrevet 11 allerede *havde* opnået en sådan herlighed:

- ”Ved tro blev Enok borttrykket, så han ikke skulde se døden...” (Hebr 11:5);

- ”Og se, to menn talte med ham og det var Moses og Elias; de viste sig i HERLIGHET [*doxa*]..” (Lukas 9:30-31).

* [Moses er nævnt i Hebræerbrevet 11:23-28; Elias er klart indbefattet i udtrykket ”profeterne” i 11:32].

Vi ved med fuldstændig sikkerhed, at Helligånden er absolut præcis med hensyn til hvert eneste ord i Skriften.

Derfor undersøgte vi alle 24 forekomster af *teleioō* og fandt følgende:

1. Hebr 11:40 har *teleioō* i aorist passiv konjunktiv. Kun én anden forekomst har ordet i samme form.

2. Kun to andre forekomster har *teleioō* i aorist konjunktiv (i aktiv).

3. Der er således kun 4 steder ud af de 24 forekomster af *teleioō*, hvor Helligåndenden anvender *teleioō* i aorist konjunktiv (og Han er ligeså præcis med grammatik, som Han er med ord).

4. De to forekomster i aorist *aktiv* konjunktiv (hvor det er subjektet, der udfører handlingen) er:

"Jesus sier til dem: Min mat er å gjøre Hans vilje som har sendt Mig, og å fullføre [*teleioō*] Hans gjerning" (Joh 4:34);

[Rotherham har på engelsk: "Jesus saith unto them, My food is that I should do the will of Him that sent Me, and complete [*teleioō*] His Work" (John 4:34, Rotherham)].

"...for de gjerninger som Faderen har gitt Mig å fullbyrde [*teleioō*] selve disse gjerninger som Jeg gjør, de vidner om Mig at Faderen har utsendt Mig" (Joh 5:36);

[Darby har på engelsk: "...for the works which the Father has given Me that I should complete [*teleioō*] them, the works themselves which I do, bear witness..." (John 5:36, Darby)].

I begge disse tekster kan der ikke være nogen betydning af at "blive gjort perfekt" (eller "blive gjort fuldkommen").

Den umiddelbare og klare betydning er at afslutte eller færdigøre noget, i disse tilfælde henholdsvis "gerning" og et antal af "gerninger".

5. Den eneste anden forekomst, udover Hebr 11:40, i aorist *passiv* konjunktiv (hvor subjektet er modtageren af handlingen) er:

"Derefter, da Jesus visste at nu var alt fullbragt [*teleō*]*, forat [*hina*; udtrykker formål] Skriften skulde opfyldes [*teleioō*] sier Han: "Jeg tørster" (Joh 19:28).

[Rotherham har på engelsk: "After this Jesus, knowing that already all things have been finished [*teleō*]* - that [*hina*; implying purpose] the Scripture might be fulfilled [*teleioō*] - saith "I thirst" (John 19:28, Rotherham).

Igen - og i særlig grad i denne tekst - kan der overhovedet ikke være nogen betydning af, at Skriften "bliver *gjort* perfekt" (eller "bliver *gjort* fuldkommen").

Den klare betydning er at *opfylde* noget - fylde op til fulde - i dette tilfælde Skriften (som her er subjektet og modtageren af handlingen).

* [*Vine* bemærker med rette, at *teleō*: "at bringe til ende" (*telos* "ende") bør her oversættes med ordet "fuldbragt" (engelsk: "finished"), i.e. det samme ord (*teleō*), som vi finder i vers 30: "Det er fuldbragt [*teleō*]".

DERFOR konkluderer vi - og anbefaler til læseren - at Hebr 11:40 skal og må forstås således, at "uden os" ville de gammeltestamentlige hellige *ikke* være komplette, eller fyldt op til fulde, eller "fuld-stændige". De ville ikke være "fuld-tallige".

Med andre ord: denne forsamling af Gamle testamentelige hellige ville ikke være komplet uden andre - nemlig "os", hvilket betyder de Ny -testamentlige hebraiske hellige (til hvem Paulus skriver), der på samme måde som de gammeltestamentlige hellige ville vandre i en lignende tro, *hvis* de ville tiltage sig Pauli formaninger i brevet til hebræerne, inklusive de mange eksempler i Hebr 11 angående vandring "ved TRO" (jvf. Hebr 6:12: "*efterfølge* dem som ved tro")

Og dette var "forudset" af Gud, nemlig at udover de gammeltestamentlige hellige, ville der også i fremtiden være andre, der også ville være en del af *denne* forsamling af "udkaldte" troende *, og derfor ville denne særlige forsamling af troende ikke være komplet, eller fuldtallig, før alle de senere medlemmer af denne forsamling *også* var blevet ud-kaldede.

* [Andetsteds i Hebræerbrevet (12:23), ser vi, at denne særlige udkaldte forsamling af troende kaldes "*Ekklesia* af de Førstefødte", fra *ek*: "ud af" og *klesis*: "et kald" (fra *kaleo* "at kalde").

En "forsamling" eller "menighed" af "ud-kaldte" er betydningen af ordet *ekklesia*, som almindeligvis oversættes med "kirke".

Vi forsøger imidlertid at undgå udtrykket "kirke", der er et ord fuldstændigt overbelastet med betydninger og traditioner af mænd, der taler uden nogen som helst form for sondring om "Kirken", istedet for at spørge: hvem - i en bestemt tekst i Skriften - er de "udkaldte", der i *kontekst* og i *Skriftens præcise ordvalg*, tilhører en bestemt *ekklesia*].

Derfor læser og forstår vi Hebr 11:40 som følger:

"Og **enda ALLE disse** [de "udkaldte" gammeltestamentlige hellige i Hebr. 11 også kaldet "*Ekklesia af de Førstefødte*"]
fikk vidnesbyrd igennem sin tro, opnåede de **IKKE det som var lovt,**

GUD havende **forudset** vedrørende **OSS** [de nytestamentlige hebraiske hellige formanede af Paulus at vandre og efterfølge i lignende tro]

noget bedre

med det formål at DE [*Ekklesia af de Førstefødte* bestående af de gammeltestamentlige hellige]

IKKE uden OSS skulde blive gjort komplette [nemlig fuld-tallige, eller fyldt op til fulde].

[Og senere kommer vi til, hvad der nøjagtigt menes med dette "noget BEDRE", som Gud har "forudset"].

Opsummering, så vi kan se styrken bagved visse af disse "bedre" ting:

Herren Jesus Kristus:

- **så meget** [*tosoutos*] **større** [*kreittōn*: "bedre"] **enn englens**;
- **arvet – et herligere** [*diaphoros*, adjektiv af *diapherō*: "mere fremragende"] **Navn**;
- **så visst** [*tosoutos*]...**Borgsmann for en bedre** [*kreittōn*] **pakt** [*diathēkē*];
- **en så meget bedre** [*diaphoros*, adjektiv af *diapherō*: "mere fremragende"] **prestetjeneste**;
- **som det og er** ["så meget som derved": *hosos* korresponderende til *tosoutos*]...at **Han er Mellemmann for en bedre** [*kreittōn*] **pakt** [*diathēkē*];
- **da den er grundlagt * på bedre** [*kreittōn*] **løfter**";
- **Mellemmann for en ny pakt** [*diathēkē*] **til oversprengningens blod, som taler** [om en] **bedre** [*kreittōn*] [ting] **enn Abels**.

* ["grundlagt på": *nomotheteō*: "at ordinere ved lov, at udstede (ved lov)" fra *nomos*: "en lov", og *tithemi*: "at sætte". Således: "...en bedre pagt ordineret ved lov på grundlag af [*epi*] bedre forjættelser (løfter)"]

Dem der er tilskrevne af Paulus i brevet til Hebræerne:

- **det som bedre** [*kreittōn*] **er, som hører til** [*echō*] **frelse** (i.e. arv, løfter, håb);
- **et bedre** [*kreittōn*] **håp igennem hvilket vi nærmer os til GUD**;
- **havende** [*echō*] [i Himmelen] **en bedre** [*kreittōn*] **og blivende eiendom**;
- **et bedre** [*kreittōn*] **fedreland, det er et himmelsk**;
- **få del i en bedre** [*kreittōn*] **opstandelse**;
- **noget bedre** [*kreittōn*] **GUD havende forudset vedrørende oss**;

De Himmelske ting

"Det er altså nødvendigt at **avbilledene * av de himmelske ting** blir rensset ved dette, men **de himmelske ting selv ved bedre** [*kreittōn*] **offer** [pluralis: "ofringer"] enn disse" (Hebr 9:23).

* ["avbilledene": *hypodeigma* fra *hupo*: "under" og *deiknumi*: "at vise", med betydning "hvad der er vist nedenunder (eller privat)"; Det betyder derfor e.g.

(a) en representation af en ting, og således en "kopi";

(b) et eksempel til efterligning (*Vine*).

Vi bemærker specielt at vi har *hypodeigma* i følgende dybe og interessante tekst (som vi vender tilbage til senere) vedrørende vor Herre Jesu Kristi yppersteprestelige tjeneste i Himlene:

"Men en hovedsak ved det som her sies, er dette: Vi har en sådan Yppersteprest Som satte Sig ved høire side av Majestetens trone i Himlene, med prestelig tjeneste i Helligdommen, det sanne Tabernakel, som HERREN har reist, og ikke et menneske.

For hver yppersteprest innsettes jo til å frembære både gaver og slaktoffer, hvorfor det er nødvendig at også denne har noget å frembære.

Var Han nu altså på jorden, da var Han ikke engang prest, da der er prester som efter loven bærer frem gavene, de som tjener ved et avbillede [*hypodeigma*] og en skygge av det himmelske, efter den forskrift som Moses fikk da han skulde gjøre tabernaklet;

FOR [*gar*] Han [Gud] sier; "Se til at du gjør alt efter det billed [*typos*] som blev vist dig på fjellet".
(Hebr 8:1-5).

Vi vil undersøge alle disse emner i detaljer som vi gør fremskridt.

For nuværende er det vigtigt at bemærke, at brevet til Hebræerne repræsenterede det *daværende* absolutte højdepunkt af åbenbaret sandhed, især det der vedrørte position og ophøjelse af vor Herre Jesus Kristus, og ligeledes åbenbaret sandhed vedrørende dem af Israel, som troede, og de ikke-jødiske troende indpodede på Israels oliventræ og derved deltagere i Israels velsignelser.

De herlige sandheder om vor Herre Jesus Kristus fremsat i Hebræerbrevet, var imidlertid alle tilkendegivet i Bibelen skrevet *før* Hebræerbrevet, enten åbenbaret direkte, eller vist i profeti eller type, som vi også vil se senere. Derfor også det meget store antal Skrift-henvisninger citeret hele vejen igennem dette brev.

[Hebræerbrevet indeholder ialt 83 henvisninger til Det Gamle Testamente, i form af 29 direkte citater og 54 indirekte referencer. Kun Romerbrevet henviser i samme vide udstrækning til Det Gamle Testamente, med 84 referencer].

Hebræerbrevet demonstrerer *par excellence*, hvad Herren sagde: "Skrifterne ... det er dem som vidner om MIG" (Joh 5:39).

[Det glemmes ofte, at da Herren Jesus Kristus sagde dette, henviste Han til Det Gamle Testamente. Der var ingen 'Nye Testamente' Skrifter på dette tidspunkt. I menneskets tradition bliver Skrifterne ofte læst og citeret, som om Guds åbenbarede sandheder indeholder hverken sammenhænge eller tidsmæssige elementer, eller som om alt, hvad Gud siger, drejer sig om os (her og nu, idag)
Det er velsignet sandt, at hele Skriften er *for* os, men ikke hele Skriften er *angående* os.

Miles Coverdale, i det berømte forord til hans 1536 Coverdale Bibel, udtrykte det vel:

"Det skal i høj grad hjælpe dig til at forstå Skriften, hvis du bemærker, ikke kun hvad der er talt eller skrevet, men af hvem og til hvem, med hvilke ord, på hvilket tidspunkt, hvor, med hvilket forsæt, under hvilke omstændigheder, under henseende til hvad der går forud derfor, og hvad der følger efter".

Det er ligeledes og ofte glemt - og hvis ikke glemt, så helt ignoreret - at vor Herre Jesus Kristus udstedte en dybt alvorlig advarsel, der går til hjertet af megen undervisning i dag, som dissocierer Det Nye Testamente fra den Gamle Testamente,

- enten igennem ophøjelse af en *del* af Skriften til at være mere "vigtig" end en anden;
- eller ved at tillægge de ord, som "Jesus Selv" sagde, en højere grad af "myndighed" end alle de andre ord talt af vores Almægtige Gud;
- eller ved at degradere Det Gamle Testamente til blot at være 'myter' og 'fabler' af en lille hebraisk stamme tusinder af år siden,

alt på det grundlag, at 'vi tror på Jesus', og Det Gamle Testamente er 'for jøderne'.

Denne måde at håndtere Guds ord er helt ubibelsk og en del af Falskheden, som den store bedrager og fader til alle løgne, nemlig Satan, ondskabsfuldt benytter til at bedrage både troende og verden i almindelighed.

Vor Herre Jesus Kristus understreger alvoren i dette:

"FOR [*gar*] havde I trodd Moses, da havde I trodd MIG; FOR [*gar*] det er **om MIG** han har skrevet";

(Joh 5:46; *eftertryk Rotherham*).

["FOR": *gar*; partikel af bekræftigelse og konklusion med betydning: "thi, sandelig derfor, sandelig som sagen står" (*Thayer*)].

DENGANG læste Farisæerne Moses - og hvis de havde *troet*, hvad Moses sagde, ville de *også* have troet det som Herren Jesus Kristus sagde, fordi Moses skrev om HAM.

IDAG er den anden del af vor Herres erklæring særlig relevant:

"men tror I IKKE hans [Moses] skrifter, HVORLEDES kan I da tro **Mine ord?**"
(Joh 5:47; *eftertryk Rotherham*)

[ordret: "men HVIS hans [Moses'] skrifter I IKKE tror, HVORLEDES vil I tro MINE ord?"
- *Young*; ligeledes e.g. KJV, ASV, ESV, NASB, Rotherham, Darby, Webster;

Det græske, der oversættes med "men hvis" er *ei* ("hvis": en primær partikel af konditionalitet) og *de* ("men": en kontrasterende partikel) her forbundet med "ikke" [*ou*]; således er *ei de ... ou* udtryk for (pga. forbindelsen til *ou*), at verbet (her: "at tro") er eftertrykkeligt benægtet (*Thayer*) og er antitetisk til den tanke, som følger efter (som også *Thayer* bemærker, idet han citerer netop denne tekst).

Derfor er Rotherhams oversættelse særlig fin (og ligelede den norske overs.):

"Men hvis i hans [Moses] skrifter I ere ikke troende, hvordan skal I tro Mine ord?"

Den underforståede svar, som teksten kræver på græsk, er: "du kan ikke", idet det er klart benægtet i den græske tekst, *at vi kan tro vor Herre Jesu Kristi ord og samtidig afvise at tro Moses skrifter*].

Hvis vi derfor - i dag - ikke tror, hvad Moses skrev i Det Gamle Testamente, hvordan kan vi så tro hvad Herren siger i Det Nye Testamente?

Eftertrykkeligt tilsiger vor Herre Jesus Kristus os her, at vi ikke kan.

Vi tror måske, i vores egen tåbelighed og egne tanker, at vi kan tro på den Person Der er - og de ord der er sagt af - vor Herre og Frelser Jesus Kristus som beskrevet i Det Nye Testamente - og samtidig forsættligt forblive uvidende eller endda afvise, hvad Skriften siger om vor Herre og Gud i det Gamle Testamente.

Moses skrev "om MIG" (eftertrykkeligt).

Det Gamle Testamente handler *om* Herren Jesus Kristus.

Hvis vi ønsker at kende Ham, *må* vi kende både Skrifterne og Guds magt. Lad os ikke blive beskyldt af vor Herre for at være langsom i hjertet til "at tro" "ALT som profeterne har talt!" (eller som den danske 1904 overs. udtrykker det: "I Daarer og Seenhjertede til at troe alt det, som Profheterne have sagt" (Lukas 24:25).

Eller endnu værre - at være endnu langsommere af hjerte til ikke engang at vide om "alt det, profeterne har talt", *fordi* vi har forvist Moses (Loven), samt Profeterne og Salmerne, - selve den Skrift som vor Herre siger vidner om HAM - til at være det "gamle" Testamente (og dermed af "mindre" eller ingen "rigtig" betydning eller relevans, eller "for jøderne") i total modsætning til holdningen af selve den Herre og Frelser, vi hævder at tro på.

Således fremsætter brevet til hebræerne - baseret på Pauli væld af henvisninger til det Gamle Testamente - i herlige detaljer arven, løfterne, håbet, den nye pagt og positionen angående de troende jøder (og hedningerne, der deltager *via* deres in-podning på Israels oliventræ); og *alle* disse ting hviler på, og opnåes igennem "den apostel og yppersteprest som vi bekjenner, Jesus" (Hebr 3:1).

Men vor Herre Jesus Kristus er ikke nogen almindelig ypperstepræst.

Ikke alene repræsenterer Hebræerbrevet den absolutte højde af den daværende åbenbarede sandhed om den troende såkaldte "Rest" af Israel (nemlig den del af Israel, som troede, i skarp kontrast til nationen som helhed, som afviste Herren Jesus Kristus som deres Messias) og de in-podede hedninger, MEN Hebræerbrevet

åbenbarer også vor opstandne Herre i Hans fulde herlighed som Præste-Konge på Sin trone, som sagt af profeten Zakarias:

“...Han skal vinde herlighed og sitte og herske på Sin kongetrone, og Han skal være prest der Han sitter på Sin trone”...,
(Zakarias 6:13)

Denne vor Herre Jesu Kristi ophøjede position og titel er af en særlig art, nemlig:

“**Du er prest til evig tid efter Melkisedeks vis**“ (Hebr 7:21).

Vor Herre Jesus Kristus som "Præst på Sin trone" er et embede der involverer en række andre og Guddommelige attributter, navnlig som de er åbenbarede i Hebræerbrevet.

Derfor, og som vi skal se: der er INGEN højere embede eller titel for vor Herre Jesus Kristus, end Hans ypperstepræstelige herlighed efter Melchizedecs vis, der nogensinde blev åbenbaret i Skriften, før apostlen Paulus åbenbarede efterfølgende en endnu højere, mere ophøjet, mere magtfuld og mere herlig position, især i brevene til Efeserne og Kolossenserne.

Når vi værdsætter vor Herres position som den Himmelske Ypperstepræst, vil vi have lagt grundlaget for derefter også at forstå de endnu mere herlige, vidunderlige og ekstraordinære senere åbenbaringer om vores ophøjede og opstandne Frelser.

Så vil vi også være i stand til at se det, der er endnu "mere fremragende".

Derfor vender vi – i første instans - vores "søgning" til vor Herre som Ypperstepræst og "undersøger Skrifterne", om disse ting er således.

Derefter - og vi tror læseren vil senere være enig i dette - vil andre endnu mere storslåede sandheder vise sig for vore øjne.

Fordi, sandelig: "... *Skrifterne ...de vidner om MIG*".

Vi koncentrerer os i første omgang mere om de forskellige ophøjede aspekter af vor Herres embede og position, snarere end de mange og vældige Guds formål, Han udvirkede derved; disse vil alle fremstå som vi skrider frem i vores studier.

Den første ting at bemærke er, at vor Herre og Gud, nemlig vores opstandne Frelser Jesus Kristus, at HAN er også KONGE.

“men om Sønnen [siger Han – GUD (v.1): Din trone, Gud, står i all evighet, og rettvishets kongestav er Ditt rikes kongestav” (Hebr 1:8).

[Den norske oversættelse er forfejlet her (om end dog ikke helt teknisk forkert): “men OM Sønnen...”.

Grundteksten har *pros* + akkusativ, hvilket som hovedregel bør oversættes: "men TIL Sønnen..." (således e.g. den danske 1904 overs.: "Men til Sønnen..." og ligeledes de bedste engelske oversættelser;

I vers 7 forudgående er den norske overs. korrekt: "Og OM englenerne sier Han...", fordi grundteksten der har *pros* + genitiv (ligeledes den danske 1904 overs.: "OM englenerne...").

[Ordret: "...men til Sønnen: `Din trone, O Gud, [er] til æonens æon; Retvishedens scepter [er] Dit Kongeriges scepter" – Young.

Paulus citerer fra Salme 45:6 i Septuaginta (LXX)].

Det er velsignet sandt, at vor Herre Jesus Kristus er Israels Messias og er "Jødernes Konge", og til Ham tilhører også Davids trone.

Men - og åbenbart - her er det et specielt Himmelsk og Guddommeligt Kongerige og en Himmelsk trone "til æonens æon", der henvises til, og som vedrører Herren Jesus Kristus som GUD, deri at Han er *Sønnen*.

Vor Herre Jesus Kristus er også Guds indsatte ARVING til alle ting.

"Sønnen... SOM Han har satt til ARVING [klēronomos] over alle ting" (Hebr 1:2).

["har satt til" er *tithēmi*, med same mening som på norsk/dansk, dvs. at "sætte" eller "placere" og benyttes vedr. udnævnelse til en hvilken som helst form for embede eller position;

"arving": *klēronomos* er et vigtigt ord i vores studier og - ifølge *Thayer* - stammer fra *kleros* ("en lod" eller "andel") og *nomos*: "en lov" (og således er *nomos* oversat i KJV i alle 197 forekomster), der i igen er fra det primære ord *nemo*: "at udstykke" i sin oprindelige betydning af partitionering, dvs. [refleksivt] at foretage en fordeling i henhold til noget etableret, noget der modtages iflg. brug, en skik, en lov, eller en befaling.

Thayer noterer at ordet som anvendt vedr. Messias, indeholder: "som modtager af Hans tildelte besiddelse igennem retten til Sønne-skab".

Vine har denne note vedr. *klēronomos* (vores redigering og eftertryk):

"arving": betegner bogstaveligt "en der opnår et portion eller andel" (*kleros*, "en lod", *nemomai*, "at besidde"), især ved en arv. NT brug af ordet kan analyseres således:

(A) den person, som ejendommen er videregivet til efter ejerens død, (Mat 21:38; Mar 12:7; Luk 20:14; Gal 4:1);

(B) til hvem noget er blevet tildelt af Gud, i *besiddelse* af hvilket han dog endnu ikke er indtrådt, ligesom

- Abraham, (Romerbrevet 4:13, 14; Hebr 6:17);

- Kristus, (Hebr 1:2);

- De fattige hellige, (Jakobs 2:5);

(C) troende, for så vidt som de får del i den nye tingenes orden der vil blive indvarslet ved Kristi genkomst (Romerbrevet 8:17; Gal 3:29, 4:7; Titus 3:7);

(D) som modtager noget på anden måde end ved fortjeneste*, således Noah (Hebr 11:7)
* (Fra "Notes to Galatians", af Hogg og Vine, pp. 177, 178).

I "A Critical Lexicon and Concordance to the English and Greek New Testament" har Dr. Bullinger denne note (med vores redigering og eftertryk):

"En arving er en, der *har* en *kleros* ("en lod") (ikke til hvem en *kleros* tildeles), men den, der *har* denne arv, idet eftertrykket er lagt på besiddelse.

Sagt eftertrykkeligt vedr. Herren Kristus Jesus:

- Som søn af Adam er Han arving til herredømmet over jorden (Første Mosebog 1:26,28; Salme 8:4-8; Hebr 2:6-8);

- Som søn af Abraham er Han arving til (det hellige) land (Første Mosebog 22:16-18; Hebr 2:16, Romerbrevet 4:13);

- Som Davids søn er Han arving til tronen (Mat 1:1,6; Luk 1:30-33);

- Som Guds Søn er Han arving til alle ting (Hebr 1:1, 2; Acta 10:36)" (*Bullinger*).

Vor Herre Jesus Kristus sidder på Majestæetens højre hånd i Det Høje.

"HAN...Som...satte Sig ved Majestetens høire hånd i Det Høie" [*en hupsēlos*] (Hebr 1:3).

Han "*satte Sig på højre hånd*" er en henvisning til Davids Salme 110:1:

"Herren sa til min Herre: **Sett Dig ved Min høire hånd, til Jeg får lagt Dine fiender til skammel for Dine føtter!**" (Salme 110:1).

Det hebraiske *yashab*: "at sidde" er - ifølge *Gesenius* - specielt benyttet vedr. f.eks dommere, der "sidder" for at afsige dom (Salme 9:5, og jvf. "at sidde til doms"), og konger, der "sidder" på deres troner (Salme 9:8; 55:20). Ordet udtrykker således ofte autoritet.

[*Gesenius* bemærker også, at på hebraisk er udtrykket "at stå på den højre hånd" af nogen, ofte det samme som at *hjælpe* ham. Dem, hvem *særlig ære* er tillagt, siges "at sidde på den højre hånd" af f.eks en konge.

Gesenius udtrykker endvidere, at "Ingen, der tror på den Guddommelige autoritet i Det Nye Testamente kan påtvivle, at Salme 110:1 vedrører Ham Som er opstået fra de døde og Som steg op til Faderens Nærvær og "fra nu af forventer indtil Hans fjender skal gøres til Hans fodskammel"].

Det STED, hvor Hebræerbrevet udsiger at vor Herre Jesus Kristus sidder, er identificeret som "på Majestætens højre hånd i Det Høje" [*en hupsēlos*, her i flertal, bogstaveligt: "i de høje (steder)"].

["i Det Høje": *hupsēlos* er et adjektiv, der betyder "høj" og dermed "ophøjet, eminent, fremtrædende" (*Thayer*); ordet stammer fra *hupsos*: "højde", der anvendes (a) vedr. måling, (b) vedr. sted, himmelen, og (3) vedr. rang eller høj position.

Vi har *hupsos* i følgende vigtige sammenhæng, nemlig Faderens løfte henvist til af vor Herre i Acta 1:4-5:

“Og da Han var sammen med dem, bød Han dem at de ikke skulde vike fra Jerusalem, men **bie på det som Faderen havde lovt**,
“som I”, sa Han, “*har hørt om av Mig; for Johannes døjte vel med vann, men I skal døpes med hellig ånd * ikke mange dager herefter*”.

* [*pneuma hagion*; ingen bestemt artikel; derfor er det ikke her “den Hellige Ånd”, dvs. Helligånden personligt]

På Pinsedagen, modtog disciplene derefter, hvad Herren havde sagt at Faderen havde lovet dem:

”Og med ett kom det en lyd fra himmelen som av et fremfarende veldig vær og fylte hele huset der de satt.

Og det viste sig for dem tunger likesom av ild, som skilte sig og satte sig på enhver av dem.

Da blev de alle fylt **med hellig ånd** [*pneuma hagion*; ingen bestemt artikel; dette er hvad Helligånden fylder dem med, nemlig *pneuma hagion*: i.e. hellig ånd];

“og de begynte å tale med andre tunger, alt efter som **Ånden** [*to pneuma*, nemlig den Hellige Ånd personligt] gav dem å tale” (Acta 2:2-4).

Vores opstandne Herre Jesus Krsitus heviser også til dette løfte fra Faderen i Lukas 24:49:

“Og Jeg sender over eder **det som Min Fader har lovt**; men I skal bli i byen **inntil I blir iklædd kraft fra Det Høie**” [*dunamis ek hupsous*]

Og dette - ubestrideligt og endeligt - definerer for os, hvordan disciplene blev udrustede: ved at blive døbt med hellig ånd, som her er defineret som KRAFT fra Det Høje, idet Helligånden Selv fylder dem med denne kraft [*dunamis*], dvs. ”hellig ånd” [*pneuma hagion*].

Vi nævner – for fuldstændigheden skyld – at Herren, før Pinsen fandt sted. også henviser til dette i Acta 1:6-8:

“Da de nu var kommet sammen, spurte de Ham: “*Herre! gjenreiser Du på den tid riket for Israel?*”

Han sa til dem: "Det tilkommer ikke eder å vite tider eller timer som Min Fader har fastsatt av Sin egen makt;

MEN I skal få kraft [*dunamis*] idet **hellig ånd*** kommer over eder, og I skal være Mine vidner..."

* [her har grundteksten *tou hagiou pneumatos*, hvor den bestemte artikel er anvendt grammatisk og viser tilbage til og identificerer "den" *pneuma hagion*, der er umiddelbart forudgående omtalt i vers 5].

DERFOR ser vi Peter - da han står foran hele Israels rådgivende forsamling i Acta 4:8 - tale "fyldt med **pneuma hagion**" ["hellig ånd"; ingen bestemt artikel, nemlig fyldt med "kraft fra Det Høje".

Vi har nævnt ovenstående, fordi der hersker total forvirring blandt troende kristne om de vigtige sondringer i Skriften mellem Helligånden Selv, og Hans gaver - i forskellig form - som Han giver til Sine hellige.

Der er et tilsvarende og total forvirring i alle de forskellige oversættelser (hvad enten på dansk/norsk, eller engelsk) som helt tilfældigt anvender enten "Helligånden" med store bogstaver, eller "hellig ånd", uden nogen form for metodik, men - tilsyneladende - er vejledt at det, som oversætterne nu mener "passer bedst".

Vi er kun bekendt med to kilder, som systematisk kortlægger Skriftens brug af, og sondring imellem, "Den Hellige Ånd", og "hellig ånd" (nemlig "kraft fra Det Høje") alle de steder, hvor disse ord forekommer: margin-noterne i den engelske Bibel-version "The Companion Bible", og Dr E.W. Bullingers bog "The Giver and His Gifts, or the Holy Spirit and His Work".

Her i vores studier i Pauli senere breve, vil vi systematisk oplyse læseren, om det er "Helligånden" eller "hellig ånd" der menes, hver gang vi møder *pneuma hagion* i en af de citerede Skrift-steder]

Vor Herre Jesus Kristus er SÅ meget større end englene, derved at Han har arvet et NAVN (eftertrykkeligt) så meget mere fremragende end englene.

Kontrasten til og sammenligning med engle er - i det græske - baseret på vor Herre har arvet et Navn, der er så meget mere fremragende [*diaphoros*] end de - englene - have.

En ordret oversættelse bringer dette frem:

"Som... værende så meget [*tosoutos*] større [*kreittōn*: "bedre"] enn englene, så meget som derved [*hosos*] AT Han har arvet [*klēronomeō*] et herligere [*diaphoros*: "mere fremragende"] **Navn** end dem".
(Hebr 1:4; eftertryk Rotherham).

["Navn": *onoma* fra *gnō*, et formodet derivativ baseret på *ginōskō* ("at vide") (*Thayer*) anvendes - ifølge *Vine* (vores uddrag og redigering) - som følger:

(I) i almindelighed det "navn", hvorved en person eller ting kaldes, f.eks Mar 3:16, 17; i Filipperbrevet 2:9 repræsenterer "Navn" Herrens "titel og værdighed", ligesom i Ef 1:21, Hebr 1:4;

(II) et "navn" står for alt det som navnet antyder vedr. autoritet, karakter, rang, majestæt, magt, ekspertise osv. i.e. alt det et "navn" dækker:

(A) vedr. navner "Gud": udtryk for Hans egenskaber (f.eks Mat 6:9; Luk 1:49; Joh 12:28, 17:6, 26; Rom 15:9; 1 Tim 6:1; Hebr 13:15; Åb 13:6);

(B) ligeldes vedr. navnet "Kristus" (f.eks Mat 10:22; 19:29; Joh 1:12; 2:23, 3:18; Acta 26:9; Rom 1:5; Jakobs 2:7; 1 Joh 3:23; 3 Joh 1:07; Åb 2:13, 3:8).

Også sætninger vedr. ting gjort eller udsagt "i navnet" (e.g. "i Jesu Krist Navn"); disse kan analyseres som følger:

- (1) repræsenterende Kristi autoritet, f.eks Mat 18:5 (med *epi*: "på grund (lag) af Min myndighed") også som bekræftet af Faderen (Joh 14:26; 16:23 (sidste del));
- (2) i kraft af (med *en*: "i"), f.eks, Mar 16:17; Luk 10:17; Acta 3:6; 4:10; 16:18; Jakobs 5:14;
- (3) i erkendelse eller tilståelse af f.eks Acta 4:12; 8:16, 9:27, 28;
- (4) i erkendelse af autoritet (undertiden kombineret med tanken om afhængig af eller hvilende på) Mat 18:20; sammenlign Mat 28:19; Acta 8:16, 9:2 (med *eis* "ind-i"); Joh 14: 13; 15:16; Ef 5:20; Kol 3:17;
- (5) på grund af det faktum, at nogen kaldes ved Kristi "Navn" eller er identificeret med Ham, f.eks
med en: "i" (1 Peter 4:14);
med heneken: "af hensyn til" (f.eks Mat 19:29);
med dia: "på grund af" (Mat 10:22, 24:9; Mar 13:13; Luk 21:17; Joh 15:21; 1 Joh 2:12; Åb 2:3);

(III) som stående - ved metonymi - for "personer", Acta 1:15; Åb 3:4; 11:13". (*Vine*)

Navne - på grund af, hvad et navn *repræsenterer* - er umådelige vigtige i Skriften, og Helligånden tager absolut glæde i at udnytte sproget til fulde! - navnlig hebraisk, hvor væsentlige erfaringer og sandheder kan udtrykkes ved bare en lidt ændret punkturering.

Dette gælder for stort set alle navne, herunder den måde, hvorpå Helligånden, konsekvent og præcist anvender de forskellige navne på Gud Selv *altid* i en bestemt sammenhæng, f.eks pagt, skabelse, ros, vrede, dom, forløsning, krig etc.

To enkle eksempler er:

“Da falt Abram på sitt ansikt; og Gud talte med ham og sa: “Se, Jeg gjør en pakt med dig, og du skal bli **far til en mengde folk**.

Ditt navn skal ikke mere være **Abram**; men ditt navn skal være **Abraham**, FOR Jeg gjør dig til **far for en mengde folk**” (1 Mosebog 17:3-5).

[“Abram”: en forkortet form af 'Abiyram' med betydningen af: "min far er ophøjet" eller "(den) Ophøjede er (min) far". "Abraham": "far til en mængde"]

“Og Gud sa til Abraham: “**Sarai**, din hustru, skal du ikke lenger kalle Sarai - **Sarah** skal være hennes navn.

Og Jeg vil velsigne henne, og Jeg vil gi dig en sønn også med henne; ja, Jeg vil velsigne henne, og hun skal bli til mange folk, konger over folkeslag skal fremgå av henne” (1 Mosebog 17:16-17).

[“Sarai”: dvs "prinse-lig", fra *sar*: "leder, chef, prins" (jvf. czar, Cæsar).

“Sarah” i.e. "prinsesse" (jvf. note i ”The Companion Bibel” hvor det bemærkes, at forskjellen mellem de to navne kun er tilføjelsen af det 5te bogstav "H" på hebraisk (idet tallet 5 typisk er forbundet med nåde), som også vedr. **Abraham** og **Joshua** (4 Mosebog 13:16).

I øvrigt: Gud sandelig - som Gud havde sagt to gange - velsignede Sarah; hun var da 90 år gammel. Men hun både undfangede og derefter ammede Isak - hvilket betyder, at Gud velsignede hende både med en søn, og - åbenbart - ved at forynge hende fysisk. Gud tydeligvis også foryngede Abraham, der dengang var 99 år gammel, og 100 år da Isak blev født.

Sarah døde, da Isak var omkring 40 år gammel. 10 år senere (da han var 150 år gammel) giftede Abraham sig med Keturah og havde 6 børn med hende – og døde 25 år senere, 175 år gammel ”i en god alderdom, gammel og mett av dager” (1 Mos 25:8)].

Bemærk, at det faktiske NAVN, som vor Herre Jesus Kristus siges her i Hebræerbrevet at have arvet, og som er angivet at være så meget mere fremragende end englene, er her ikke identificeret og åbenbaret.

Dette Navn, arvet af vor Herre, åbenbares ikke før vi kommer til Pauli breve skrevet senere, hvor han også åbenbarer den hemmelighed, som havde været "**skjult fra** evige tider **I GUD**".

Der er en meget god grund til at dette er tilfældet, som vi ikke vil foregribe her, men vil vende tilbage til på et senere tidspunkt.

[På det tidspunkt vil vi også specifikt undersøge de stærke kontraster apostlen Paulus gør i Hebræerbrevet, mellem vor Herre og englene, og undersøge Helligåndens meget præcise anvendelse af udtrykkene "født", "første-født" og "en-bårne", samt undersøge, hvad Skriften siger om de himmelske og englelige kræfter og det himmelske aristokrati.

For nuværende fremsætter vi vor Herres titler, position og embeder i Hebræerbrevet].

Det er vor Herre Jesus Kristus (og ikke engle), at "den kommende verden" er blevet underlagt.

Og Gud har også sat Ham over Guds hænders gerninger, og dermed har Gud lagt alt under fødderne på vor Herre Jesus Kristus - og i at gøre dette, nemlig at Gud lagde alt under vor Herre, undtog Gud intet, der *ikke* er Ham underlagt.

"For det var *ikke* under engler Han [Gud] la den kommende verden [oikoumenē]..."
(Hebr 2:5).

**"Du [Gud]... *satte Ham* [Herren Jesus Kristus] *over Dine hendes gjerninger, alle ting la du under Hans føtter* [citater fra Salme 8].
For idet Han [Gud] *underla Ham* [Herren Jesus Kristus] *alle ting, undtok Han intet som ikke er Ham underlagt...*"** (Hebr 2:7-8).

Det er uheldigt, at de fleste oversættelser (navnlig på engelsk) ynkeligt undlader at skelne især mellem tre græske ord, som de for det meste oversætter med det ene ord "verden", og derved fratager læseren adskilligt af Helligåndens umådeligt vigtige og dybe undervisning i Skriften.

Ordet i Hebræerbrevet 2:5 er *oikoumenē*, dvs. den beboelige, eller beboede verden, som vi - menneskeheden – lever i.
Både den norske 1930 overs. og den danske 1904 overs. bruger nogle steder den gode oversættelse "jorderige".

["Den beboelige eller beboede verden; jorderiget": *oikoumenē* er et præsens participium brugt som et navneord, hvilket indebærer det underforståede tilføjede ord *gē*, med betydning: "jorden";
oikoumenē kommer fra verbet *oikeō* "at dvæle", (der igen er fra *oikos*, "et hus") og derfor: "at bebo som ens bolig"; *oikeō* optræder kun 9 gange i Det Nye Testamente og bruges:

- (A) af Gud som "dvælende" i lys (1 Tim 6:16);
- (B) vedr. "iboende" af Guds Ånd i troende (Rom 8:9, 11) eller i en menighed (1Kor 3:16);
- (C) vedr. "iboende" af synd (Rom 7:20);
- (D) i mangel af gode ting i kødet, der "bor" i den troende, (Rom 7:18);
- (E) "boende" sammen vedr. dem, der er gift (1 Kor 7:12, 13) (*Vine*)

Af de 14 andre forekomster af *oikoumenē*, vil vi her bemærke især følgende tekster:

1. **"Og dette evangelium om riket skal forkynnes [kērussō: "proklameres"] over hele jorderike [oikoumenē] til et vidnesbyrd for alle folkeslag, og DA [tote: demonstrativt tidsadverbium] skal enden [telos] komme"** (Mat 24:14).

På engelsk:

"And this gospel of the kingdom shall be preached [*kērussō*: "proclaimed"] in all the world [*oikoumenē*] for a witness unto all nations; and THEN [*tote*: demonstrative adverb of time] shall the end [*telos*] come" (Matthew 24:14, KJV).

[Bemærk, at det er DETTE [*touto*: demonstrativt pronomen] "evangelium om Riget", nemlig dette særlige evangelium vedrørende "Himlenes Rige" eller "Kongeriget fra Himlene", der DENGANG blev proklameret [*kērussō*: "proklamere", fra *kerux*: "en herold"].

Det er DETTE evangelium der igen i fremtiden vil blive proklameret til alle nationer - og DA skal enden komme].

2. "GUD...har fastsatt en Dag DA [*ordret*: "på hvilken [dag]": *en* + *hos*: demonstrativt pronomen] Han skal dømme verden [*oikoumenē*] med rettfærdighet" ved vores opstandne Herre Jesus Kristus. (Acta 17:31).

På engelsk:

God "...hath appointed a Day, in the which He will judge the world [*oikoumenē*] in righteousness" by our risen Lord Jesus Christ. (Acts 17:31, KJV).

3. "mennesker faller i avmakt av redsel og gru for det som kommer over jorderike [*oikoumenē*] **FOR himmelens** [*pluralis*: "Himlenes"] **kræfter skal rokkes** [citat fra Esajas 34:4] Og DA [*tote*: demonstrativt tids-adverbium] skal de se **Menneskesønnen komme i skyen** [citat fra Daniel 7:13] med kraft og megen herlighed" (Luk 21:26, 27).

På engelsk

"Men's hearts failing them for fear, and for looking after those things which are coming on the earth [*oikoumenē*]: **FOR the powers of heaven** [*literally*: "[the] powers of the Heavens"] shall be shaken.

And **THEN** [*tote*: demonstrative adverb of time] shall they see the Son of man coming in a cloud with power and great glory" (Luke 21:26, 27 KJV).

[Bemærk ordet "FOR", som er *gar*: partikel af bekræftigelse and konklusion med betydning: "thi, sandelig derfor, sandelig som sagen står" (*Thayer*), hvilket giver os årsagen til og informere os om, hvilke kræfter og begivenheder påvirker vores verden, nemlig rystelse af kræfterne [*dunamis*] i Himlene, dvs. de englelige og himmelske magter].

4. "Og det blev en strid* i Himmelen: Mikael og hans engler tok til å stride* mot dragen, og dragen stred*, og dens engler.

Men de maktet det ikke, heller ikke blev deres sted mere funnet i himmelen.

Og den store drage blev kastet ned, den gamle slange, han som kalles djevelen og Satan, han som forfører hele jorderike [*oikoumenē*]; han blev kastet ned på jorden [*gē*], og hans engler blev kastet ned med ham".

(Åb 12:7-9).

På engelsk:

“And there was war in heaven: Michael and his angels fought against the dragon; and the dragon fought and his angels, And prevailed not; neither was their place found any more in heaven.

And the great dragon was cast out, that old serpent, called the Devil and Satan, which deceiveth the whole world [*oikoumenē*] he was cast out into the earth [*gē*], and his angels were cast out with him. ...” (Revelation 12:7-9, KJV).

* [“strid” og “strides” er svage oversættelser af *polemos*: “krig, kamp” og *polemeō*: “at føre krig, kæmpe” (og således næsten enstemmigt alle engelske oversættelser).

Grundteksten indikerer – interessant – følgende:

- at det var Mikael og hans engle der gik frem for at føre krig mod Satan og hans engle i.e. angreb Satan og hans styrker;
- at Satan og hans engle kæmpede hårdt imod, med al deres magt;
- at Satan og hans styrker ikke var stærke nok (således har den norske overs. fint: *“men de magtede det ikke”*; dansk 1904: *“mægtede ikke”*), nemlig *ischyō* (“at være stærk, have magt til at overkomme”, og indikerer en større styrke og kapacitet end *dunamai* (iflg. *Vine*, der også henviser til e.g. Jakobs 5:16: “En rettfærdig manns bønn har stor kraft [*ischyō*] i sin virkning”).

5. “...for de er djevle-ånder som gjør tegn, og de går ut til kongene over **hele** [*holos*] **jorderike** [*oikoumenē*], for å samle dem til **krigen** [*polemos*] på Guds, Den Allmektiges, store dag” (Åb 16:14).

På engelsk:

“...they are spirits of demons, working signs; which go forth unto the kings of the whole [*holos*] world [*oikoumenē*], to gather them together unto the war of the great day of God, the Almighty” (Revelation 16:14, ASV).

6. “Men når Han atter fører den Førstefødte inn i verden [*oikoumenē*], sier Han: **“Og alle Guds engler skal tilbede Ham.”** (Hebr 1:6).

På engelsk:

“And again, when He bringeth in the Firstbegotten into the world [*oikoumenē*], He saith, “**And let all the angels of God worship Him**” (Hebrews 1:6, KJV).

[Paul citerer 5 Mosebog 32:43, der på hebraisk har: “Fryd jer, O I nationer, med Hans folk” (og således de bedre engelske oversættelser, istedet for den norske overs. ”I hedninger”; *gowy* betyder ”folkeslag” og *Gesenius* fremhæver, at i flertal bruges ordet ofte specielt vedr. de andre nationer, i kontrast til nationen Israel).

Paul citerer – inspireret af Helligånden - imidlertid fra den græske Septuaginta (LXX), som (ordret) har:

“Vær glade (eller:”vær frydefulde”) O Himle, sammen med [*meta*] Ham, og tilbed [*bogstaveligt*: ”at falde på knæ eller til jorden i dyb ærbødighed eller tilbedelse”) HAM alle Guds engle; Vær glade (eller:”vær frydefulde”), O Nationer, sammen med [*meta*] Hans folk ”.

Dette er et af de mange steder, hvor Helligånden, ved at citere fra LXX helt eller delvist, fungerer som Sin *egen* tolk og *derved* (på det nu senere tidspunkt, nemlig i Hebræerbrevet) åbenbarer den *dybere* mening i den oprindelige hebraiske tekst.

Her får vi nu – med Paulus - lov til at forstå, at "nationer" i det pågældende *hebraiske* tekst, blev dengang brugt *inklusiwt* af Helligånden, og *indbefattede* Himlene og engle, såvel som nationerne på jorden, idet Helligånden forudså anvendelse af denne tekst i forbindelse med Herren Jesu Kristi fødsel .

Dette kunne ikke åbenbares for Moses *dengang*, men er nu åbenbaret for os *i dag*].

Af ovenstående lærer vi bl.a. at:

- Der er en Ende [*telos*] forbundet - for så vidt angår TID – med en *forudgående*, fremtidig verdens-omspændende proklamation af det særlige evangelium kaldet "evangeliet om Himlenes Kongerige" eller "Kongeriget fra Himlene" (nemlig det samme evangelium tidligere proklameret af Johannes Døberen, vor Herre Jesus Kristus, og igen proklameret af apostlene efter Herrens opstandelse).

- Der er en fremtidig "Dag" fastsat - igen med hensyn til TID - for Guds dom med retfærdighed over den beboede verden , hvilken dom er ved vor opstandne Herre;

- Der er et fremtidigt bestemt tidspunkt, da "de" (i.e. menneskene i den beboede verden) skal se Menneskesønnen, nemlig vor Herre Jesus Kristus, "komme i en sky *med*" [*meta*: her med genitiv, nemlig "sammen med, i selskab med"] kraft [*dunamis*] og stor herlighed";

- Der er forud for denne "Kommen", en rystelse af de *Himmelske* kræfter [*dunamis*];

- Der er et fremtidigt bestemt tidspunkt, hvor der er en krig i Himlen. Som konsekvens heraf bliver Satan - defineret som ham, der er bedrager af hele den beboede verden - stødt ned på jorden, og hans engle sammen med ham;

- Der er en fremtidig specifik "krig på Gud den Almægtiges [*Theos Pantokrator*] *store Dag*", til hvilken krig alle kongerne i hele den beboede verden vil have været blevet indsamlede af dæmoniske ånder.

Den verden, der er beboet af mennesker [*oikoumenē*] - *vores* verden, *vores* planet: jorden - er i den sande virkelighed deltager i og centrum for en umådelig og æoner-lang kamp mellem den Almægtige Gud og Satan, der involverer alle de styrker og skabte bevidste væsener, som eksisterer både på jorden, og i de Himmelske regioner.

Det er derfor et dødsens alvorligt og dybt anliggende, at vor Herre Jesus Kristus siger:

“Den som ikke er MED MIG, Han er IMOD MIG”
(Mat 12:30)

FORDI: Gud Herren Jesus Kristus, HAN om Hvem Skriften vidner, er den centrale Person i denne enorme og universelle kamp, og alt - hvad enten det vedrører menneskeheden, eller engle, eller skabninger i Himlene eller på jorden, eller under jorden, liv eller død, fortid eller fremtid - er centreret i og bestemmes af kun én ting:

MED HAM – ELLER IMOD HAM.

Denne sønderlemmende enkle skillelinje draget af vor Herre Jesus Kristus: "med Mig", eller "imod Mig", deler - som et sværd der kløver igennem sjæl og ånd - både menneskeheden på jorden og de englelige og himmelske kræfter i de Himmelske regioner, i to forskellige lejre: dem "der er af Gud", og dem "der er af Satan".

[Og bemærk den helt kompromisløse karakter af vor Herres erklæring: hvis ikke (positivt og faktisk) med Ham, så tilregnes dette som værende *imod*.

Således siger da Herren: "Tror I at Jeg er kommet for å gi fred på jorden? Nei, sier Jeg eder, men strid" (Luk 12:51).

Den norske overs. mangler det væsentlige element af "deling". Det græske ord er *diamerismos* (*dia* "igennem, sønder" (engelsk: "asunder" – *Vine*) og *meros* "en del", i.e. en sønderdeling eller splittelse, en "deling"; den danske 1904 overs. har: "Tvedragt"].

Således finder vi at også englene er *delt*, hvilket også og i øvrigt viser, at de Himmelske åndelige og engleagtige væsener træffer personlige beslutninger og - i lighed med menneske-racen - besidder en fri vilje:

- Englen, der kom til Daniel, blev forsinket fordi "*Perserrikets fyrste stod mig imot i en og tyve dager*" (i.e. denne engle-fyrste besluttede sig til at modstå den engel, som Gud havde sendt); endeligt kom ærke-englen Mikael "*og hjælp mig så jeg fik overhånd...*" (Daniel 10:13);

- Der er "*hans engle*", nemlig dem, der er med dragen, i.e. Satan ("og dragen kæmpede og hans engle") ; ligeldes er der "*Mikael og hans engle*" (Åb 12:7);

- Og der er:

- Guds engle (f.eks "men den som fornekter MIG for menneskene, han skal fornektes for Guds engler", Luk 12:9);

- Min Faders engle (f.eks "...Min Fader og for Hans engler", Åb 3:5);

- Menneskesønnens engle (f.eks "Menneskesønnen skal udsende Sine engler", Mat 13:41).

- Der er "onde engle", som det er skrevet vedrørende Faraos og ægypterne, da de nægtede Guds befaling om at lade Israel gå:

"Han [Gud] slapp sin brennende vrede løs mot dem, harme og forbitrelse og trengsel, en sending av ulykkes-bud".

På engelsk:

"He [God] cast upon them the fierceness of His anger, wrath, and indignation, and trouble, by sending evil angels among them" (Psalm 78:49, KJV)

Hverken den norske eller danske læser (1904 har samme tekst; dog har 1931 overs. "ulykkes-engle") kan se at teksten her ("ulykkes-bud") tydeligt henviser til "onde engle".

[hebraisk: *ra`*: "ond" – og således overvældende oversat i KJV, og *mal'ak*: "engel" (og således oversat i flertallet af forekomster); første forekomst er 1 Mos 6:7: "Herrens engel"; ellers, når teksten *klart* mener mennesker, er det "sendebud".

Teksten kan forstås enten som "[allerede] onde engle", som Gud "slipper løs" (som den hebraiske rod af ordet "sende" indikerer er den bedre mening) med henblik på påføre ond over Ægypten, eller som en gruppe af engle beordret af Gud på en mission for at bringe onde ting og ødelæggelse over Ægypten].

- Der er adskillige og forskellige åndelige kræfter eller englevæsener, der vil søge - som anført i Romerbrevet 8:38-39 - "*at skille os fra Guds kærlighed, som er i Kristus Jesus, vor Herre*".

Som det kan ses af ovenstående: magtfulde Himmelske åndelige kræfter og englelige væsener tager alle en stærk interesse i, og er stærkt involverede - *med* Gud, eller *imod* Gud - i anliggender vedrørende den menneskelige race, og anliggender også vedrørende jorden.

[Lad os kort bemærke - og vi vil yderligere udvide dette senere i vores undersøgelser - at det synes klart, at Himmelske væsener som er med Gud, er generelt betegnet som "hellige" - beslægtet med den måde, hvorpå mennesker der er med Gud, er også kaldede "hellige".

"For den som skammer sig ved Mig og Mine ord i denne utro og syndige slekt, ham skal også Menneskesønnen skamme sig ved når Han kommer i Sin Faders herlighed med [*meta*] de hellige engler"; [ordret: "englene de hellige" (*tōn aggelōn tōn hagiōn*)]; (Mar 8:38);

["hellig": *hagios* fra den samme rod som *hagnos* (fundet i *hazō* "at ære") grundlæggende betyder "adskilt", og dermed i Skriften i dets moralske og åndelige betydning, adskilt fra synd og derfor indviet til Gud, hellig"- *Vine*]

Vi har et lignende - men ikke identisk - udtryk i Lukas 9:26:

“For den som skammer sig ved Mig og Mine ord, ham skal også Menneskesønnen skamme Sig ved når Han kommer i Sin og Sin Faders og de hellige englers herlighed”;

[ordret: “når Han kommer i herligheden Sin og Faderens og de hellige engles” (*tōn hagiōn aggelōn*)”]

Kornelius, den Gud-frygtige romerske centurion til hvem apostlen Peter blev sendt af Gud, fik befaling “ved...en hellig engel” (*hupo aggelou hagiou*) (Acta 10:22); ligeledes henviser Åbenbaringsbogen 14:10 til “de hellige engle” (*tōn aggelōn hagiōn*).

Hvorfra vi vil forstå, at medens engle med Gud generelt beskrives som "hellige engle", synes der at være en særlig gruppe af engle betegnet ved brug af en dobbelt bestemt artikel: "englene de hellige", navnlig i forbindelse med Faderen]

Fremtidige begivenheder åbenbaret i Skriften, som indbefatter ting der sker både i Himlene og på jorden, er ligeså virkelige og skal forståes ligeså bogstaveligt, som dengang da alle i Himlene, og blot nogle få på jorden, var vidne til den mest betydningsfulde begivenhed i æonernes æoner for over 2000 år siden, da Gud bragte "...Den Førstefødte ind i verden" [*oikoumenē*] (Heb.1:6)

Og Han sagde: "...**ALLE Guds engler skal tilbede Ham**" (Heb 1:6).

[Og bemærk: det var ikke *alle* engle, men "alle GUDs engle" [*aggeloi Theou*], der tilbad Ham, vor Herre, Gud og Frelser Jesus Krsitus].

(Fortsættes)